

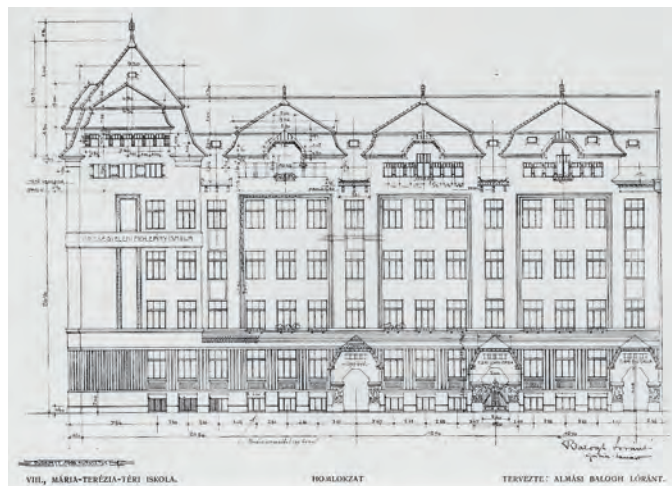
Visszapillantó

Az iskolapalota épülete 110 éve

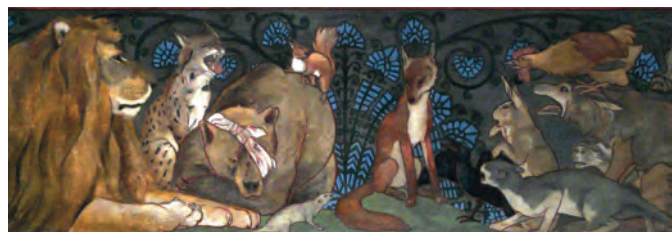

Az udvari homlokzat az átadás évszámával (balra a harmadik emeleti játszótér helyére került 1924. évi ráépítés)

„Van a fővárosnak a sok új, modern iskolaépülete között egy legeslegújabb, egy legpompásabban felépített iskolapalotája itt a VIII. kerületben, a Mária Terézia téren... Micsoda egy épület ez az iskola! Hatalmas telekkomplexumon épült, s minden részecskéje masszív és tökéletes. A termek sokaságát körülövező világos és széles folyosókon csupa derű, enyhe melegség, ragyogó tisztaság. Nincsen itt tüdőt romboló por, rejtett zugok, padlóra ránehezedett bútor. Ebben az iskolában tanítani egészség, több: boldogság! Ha valahol ki kell rugyezni, s érlelő gyümölcsöt hoznia tanítói és nevelői lehetőségekbe vetett hitünknek, úgy ebben az iskolában elsősorban.” (Bihari Mór: Minta-tanítás a Pedagógiai Szemináriumban. Nemzeti iskola, 1912. november 23.) Bárczy István polgármester (1906–1918) iskolaépítési programjának köszönhetően épült meg 1910/11-ben a 36 új iskola egyikeként a Mária Terézia téri is.

Balogh Loránd terve a „községi elemi fiú leány iskola” homlokzatához

Az elemi fiúiskola kapujának egyik seccója

Az elemi leányiskola bejáratának egyik seccója

A frissen elkészült iskolaépületről Erdélyi Mór (1866–1934) fotográfus számos felvételt készített a Budapest Székesfőváros kislakás és iskola építkezései (Bp., 1913) című könyv számára. Az alábbi fekete-fehér felvételek ebből a műből valók.

Az iskola udvara az 1910-es években Az óvoda bejárata az udvaron

Azóta elpusztult secco az óvoda játszótérén (részlet)

A mai főkaputól az első emeletre vezető, azóta elbontott hátsó lépcsőház

Játszóter a tetőteraszon a mai 417–420. termek helyén

Figyelemre méltóak az iskolaépületet díszítő műalkotások: domborművek, stukkók, seccók, belső kutak is, amelyek a homlokzatokat és a belső közösségi tereket gazdagítják.

Dombormű a lány elemi iskola bejárata mellett (részlet)

Az udvarra nyíló ablakok plasztikai díszítése

A pécsi Zsolnay-gyár figyelemfelkeltő színpompás betétjével ellátott belső kút a földszinten

A még festékszagú épület az 1910-es évek elején (Erdélyi Mór felvétele)

6 Fazekas-évkönyv

A Pedagógiai Szeminárium főigazgatói lakosztályának kapuja napjainkban

Mikor voltak a covid előtt kitiltva a gyerekek az iskolából? Mozaikok az épület történetéből

1914 és 1916 között az épületet 700 ágyas hadikórházzá alakították át. A fiú és a leány gyakoroló iskola addig kiépült osztályai a Práter utcai iskolába költöztek, ahol csak délutáni oktatásra volt lehetőség

A Mária Terézia téri hadikórház röntgenszobája [Érdekes Ujság, 1915. április 4.]

Budapest polgármestere a spanyolnátha miatt 1918. október 1-től november 10-ig, majd november 28-tól január 6-ig bezáratta a fővárosban lévő iskolákat (a napközik nyitva maradhattak).

A Mária Terézia tér az új telefonpalotával 1916-1917 körül [FSZEK, Budapest-képtár, K000547]

Az iskolát az 1944/1945. évi ostrom alatt légitámadások során számos bombatalálat érte, majd 1945. január 13-án a front a Mária Terézia térre ért. Két nap utcai harc kezdődött. A képen az épület pincéig leomlott Baross utcai frontja látható 1945-ben. A többi szárnyat is sérülések érték

Az 1956-os forradalom során a gyakorlóiskola nem volt felkelőközpont, csak élelmiszer raktárként működött. Ennek ellenére egy szovjet tűzérési akna becsapódása miatt komoly pusztítás érte, a harcok során a Hock János utca felé eső épületrész a 4. emeletről a földszintig leomlott. Az iskola 1957 januárjában nyitott ki újra.

1956 októberének végén az iskola előtti járdán élelmiszer osztásra várakozó tömeg

A Horváth Mihály téri Gyakorló Általános Iskola 1956 decemberében

Több önkormányzati határozat, különféle elhelyezési és felújítási tervek, majd azok megvalósulása következtében 1995-ben a Fővárosi Gyakorló Óvoda a Városligeti fasorba költözött, a Fővárosi Pedagógiai Intézet pedig a Vas utcába. 1997 és 1999 között a Horváth Mihály téri épület teljes körű felújításon esett át. (Eközben a Baross utcai foghíj régóta tervezett beépítése is megvalósult.) Ezt a két évet az alsó tagozat az Üllői út 76. sz. alatt, a felsősök és a gimnazisták a Mosonnyi út 6. sz. alatt vészték át

Légifelvétel a 2000-es évek elejéről

2020. március 13-án a 2019/20-as tanév végéig, illetve 2020. november 11-étől – az általános iskolások számára csak 2021. március 8-tól – május első hetéig a COVID miatt zárt be az iskola. A félig üres épület 2021 januárjában

Két épület, legalább öt előd- és rokonintézmény

A Fővárosi Pedagógiai Szemináriumot Bárczy István polgármester javaslatára a fővárosi tanács 1912 januárjában hozta létre, működése 1912. február 1-jén indult meg. A Pedagógiai Szemi-

nárium célja kettős volt: a főváros egyfelől a pályakezdő budapesti elemi iskolai tanítók betanítását, másfelől a már régebb óta működő tanítók, tanárok továbbképzését kívánta biztosítani általa. Tulajdonképpen egy, a főváros igényeit kielégítő speciális tanítóképző jött létre, mely tanfolyamai révén nagyobb tudás, műveltség, a pedagógia modern törekvéseinek közvetítésével készítette fel a nagyvárosi tanítóit.

A Mária Terézia téri épület 1921-ben Gerhard Antal fotóján

A Szeminárium által szervezett munkáltató tanfolyam 1921-ben

FŐVÁROSI PEDAGÓGIAI SZEMINÁRIUM

1935. évi 4. 6. szám
1935. 4. 3. szám

BIZONYÍTVÁNY

Sarodi Gyula

ki az 1910. év augusztus hó 5. napján Budapesten született s a fővárosnál mint alkalmazva

van, a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium napközi-otthon vezetői részére rendezett továbbképző tanfolyamán az 1934.—1935. iskolai évben a következő előadásokat látogatta, s résztvett az azokkal kapcsolatos gyakorlatokon:

Az előadó neve	Az előadás v. gyakorlat címe	A tanfolyam előadásainak száma	Megjegyzés
dr. Ozorai Frigyes	Alkalmazott fontosságú a nevelésben	7	A székelybányai polgármesternek 1936/1937. VIII. sz. határozata alapján rendezett tanfolyam.
dr. Jankovits Mária	A napközi otthon gyermeknevelése	6	
Lénkei István	A napközi otthon története és szervezése	6	
dr. Csizs János	A gyermeknevelés (Mozgásterápia)	6	
dr. Ozorai Frigyes	A kézimunka, játék és mese pedagógiai jelentősége	5	
dr. Wein Dózsa	A játék gyakorlati bemutatása	6	
Tóbiás Irén	A mese gyakorlati bemutatása	10	
Tirpák Sándor	Illusztráló rajz	6	
[Farnadi (Fárgi) Ilona]	A rajz és női kézimunka kapcsolata	6	
Vikár Kálmán	Az ifjúsági inadalom	6	
Bay József	A napközi otthon vezetői	6	
Szabostyán Erzsébet	Az ifjúságot nevelő célja és feladatai	6	
Petrj Sándor	Szülői napközi otthon	30	
Székelyes Ferenc	Ének a napközi otthonban	4	
Jankovits Mária	Bemutatók, látogatások, megbeszélések	20	

Budapest, 1935. évi február hó 15. napján.

Sarodi Gyula (1936-tól 1971-ig az iskola napközis tanítója) 1935. évi bizonyítványa arról, hogy elvégezte a Szeminárium napköziotthon-vezetői tanfolyamát

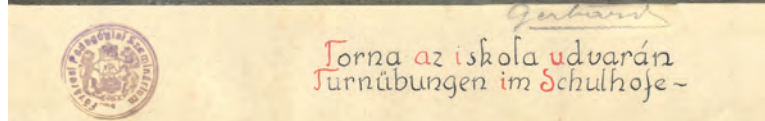
A Szeminárium tevékenységét a működését az 1911/12-es tanévben megkezdő Mária Terézia – a mai Horváth Mihály – téri leány és fiú elemi iskolával egy épületben, velük szoros összefonódásban fejlette ki. A két gyakorlóiskola 1925-ben egyesült. Ugyancsak a Mária Terézia téri iskolaépü-

letben kapott helyet és a Szemináriumhoz tartozott a Gyakorló Óvoda, amely 1911. december 15-én kezdte meg az „óvást”.

Az induló elemi leányiskola első tantestülete. Középpont az igazgató, Balla László ül (1911/1912)

Torna az iskola udvarán (a gyakorló elemi fiúiskola egyik osztálya, 1921)

Az elsőáldozó harmadik osztály 1941. május 25-én (a gyakorló népiskola egyik leányosztálya)

A mai „Rigó” (akkoriban: a „Baross”) a bencés gimnázium épülete volt (1932/33)

Az óvoda bejárata

A bencés reálgimnázium által kiadott érettségi

A mai Horváth Mihály téri gimnázium jogelődje a bencés gimnázium, amely az 1923/24-es tanévben jött létre a *Pannonhalmi Szentbenedekrend budapesti Szent Benedek katolikus Főgimnáziuma* néven. Az 1924/24-ös tanévtől az 1930-as évek második feléig (az iskolatípus megszűnéséig) reálgimnáziumként működött. A bencés gimnázium első két tanévét (1923–1925) a Pedagógiai Szeminárium épületében töltötte (a földszinten). Az iskola 1925 szeptemberében költözött át a Baross utca 62. sz. alatti épületébe, amely korábban elemi iskolaként működött, a 20-as évek elején pedig trianoni menekültek lakták. A bencés gimnáziumot az 1947/48-as tanév végén államosították, neve szeptembertől Állami Fazekas Mihály Gimnázium lett. 1963-ban egyesítették a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium Gyakorló Általános Iskolájával.

Az egyesülő általános iskola és gimnázium épülete az 1960-as évek elején

Általános iskolai ballagás Lukin Eszter énektanárral

A Fővárosi Pedagógiai Intézet kiadványa, a Budapesti Nevelő

Ballagás Bendi Pálné és Hints Tivadar osztályfőnökök vezetésével (1964. június)

Iskolai ünnepség az udvaron (1970)

A Pedagógiai Szeminárium 1945 után többszöri átszervezésen esett át, majd 1972-től *Fővárosi Pedagógiai Intézet* néven működött tovább régi helyén. A 2010 utáni években A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi törvény következményeként gyakorlatilag megszűnt.

Keglevich Kristóf, Sipos Botond 10. c, Garamvölgyi Béla